

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. a)
Limba și literatura română

Varianta 6

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citește următorul text:

ACTUL I

RIBORASTA: *Andra, am fost la Nil și i-am cercetat și pe învățații grecilor, dar adevărata tămăduire a omului tot noi o cunoaștem mai bine ... Zamolxe, zeul nostru, ne spune că așa cum nu trebuie să încerci a vindeca ochii fără să vindeci capul și nici capul, fără trup, la fel nici trupul, fără suflet; iar tocmai aceasta e pricina pentru care cele mai multe boli rămân nevindecate de medicii greci, faptul că ei nu țin seama de „întregul” a cărui îngrijire ar trebui s-o întreprindă și că, dacă „acesta” nu se simte bine, este cu neputință ca partea să se simtă bine. (Intră aproape pe nesimțite Argilos.) Căci toate se trag din suflet, atât cele rele cât și cele bune ale trupului și ale ființei noastre întregi, revărsându-se din suflet așa cum se răsfâng de la cap asupra ochiului. De ce tragi cu urechea, Argilos, vino mai aproape, n-avem nimic de ascuns. Ca urmare, ziceam, mai ales sufletului trebuie să-i dăm îngrijire, dacă vrem ca deopotrivă atât capul cât și restul trupului s-o ducă bine. [...]*

ARGILOS: *Văd că faci oale, muncești ... (Surâde.) Cum poate un pustnic, un tămăduitor ca tine de suflețe și de boli, [...] un cititor în stele să-și mânjească mâinile cu pământ roșu?*

RIBORASTA: *Cine gândește nu-ndură nicio suferință dacă face niște oale ... Și nici cine face oale, dacă gândește. Tu nu poți face două lucruri deodată?*

ARGILOS: *Eu sunt luptător, când pun mâna pe sabie, nu mă mai gândesc! M-am gândit înainte.*

ANDRA: *Atunci de ce nu te afli acum acolo unde oamenii noștri se bat cu armata lui Lisimah macedoneanul?*

ARGILOS: *Pentru c-am venit să-i spun regelui nostru că într-adevăr fiul său Seuthes ce dispăruse din tabăra noastră la începutul luptelor se află lângă Lisimah!*

RIBORASTA: *E un prizonier de soi, trebuie să-l țină lângă ei!*

ARGILOS: *Prizonier? Lisimah trece prin sabie toți prizonierii! ...*

RIBORASTA: *Și i-ai spus regelui nostru?*

ARGILOS: *Oamenii săi mă opresc să-l văd.*

ANDRA: *Mă duc să-i spun că ești aici.*

ARGILOS: *Știe. Dar nu vrea să mă primească. Zice că-l doare capul.*

ANDRA: *Poate nu știe ... (Iese.)*

ARGILOS: *Cum să nu-l doară capul dacă pe Agatocle, venit împotriva noastră cu oaste, după ce l-a biruit, în loc să-i frângă grumazul, l-a trimis acasă încărcat cu aur și argint, cu faguri de miere și covoare scumpe, plin de daruri! Pentru ce, mă întreb? Ca tatăl lui Agatocle, puternicul Lisimah, să vină acum să ne zdrobească? De-i nimiceam fiul și armatele ce l-au însoțit, nu mai îndrăzneam să ne calce pământul! [...] De la dușmani nu primești nimic înapoi dacă te porți față de ei cu omenie ...*

RIBORASTA: *Nu trebuie să urâm lumea, Argilos, trebuie s-avem o pasiune pentru „înțelegera ei” ...*

(Dumitru Radu Popescu, **Muntele**)

Scrive pe foaia de examen răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la text:

1. Numește câte un sinonim neologic potrivit pentru sensul din text al cuvintelor *pustnic* și *nu îndură*. **2 puncte**
2. Explică rolul cratimei în secvența *n-avem nimic*. **2 puncte**
3. Construiește un enunț în care să folosești sensul conotativ al substantivului *suflet*. **2 puncte**
4. Precizează o temă a discuției dintre personajele din textul dat. **4 puncte**
5. Transcrie, din textul dat, două cuvinte/grupuri de cuvinte care sunt mărci ale adresării directe. **4 puncte**
6. Menționează o modalitate de caracterizare a personajului Riborasta, exemplificând-o cu o secvență semnificativă din textul dat. **4 puncte**

7. Prezintă rolul notațiilor autorului în textul dat. **4 puncte**
8. Ilustrează, cu câte un exemplu din textul dat, două trăsături ale genului dramatic. **4 puncte**
9. Comentează, în 60 – 100 de cuvinte, următoarea secvență din text:
RIBORASTA: [...] *Căci toate se trag din suflet, atât cele rele cât și cele bune ale trupului și ale ființei noastre întregi, revărsându-se din suflet așa cum se răsfrâng de la cap asupra ochiului. De ce tragi cu urechea, Argilos, vino mai aproape, n-avem nimic de ascuns. Ca urmare, ziceam, mai ales sufletului trebuie să-i dăm îngrijire, dacă vrem ca deopotrivă atât capul cât și restul trupului s-o ducă bine.* **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Scrie un text de tip argumentativ de 150 – 300 de cuvinte despre *importanța cunoașterii unor limbi străine*.

În elaborarea textului de tip argumentativ, trebuie:

- să respecti structura discursului de tip argumentativ: formularea ideilor în scris, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri; **8 puncte**
- să ai conținutul adecvat argumentării pe tema dată: formularea ipotezei/a propriei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate ipotezei, formularea unei concluzii pertinente; **16 puncte**
- să respecti normele limbii literare (registru stilistic adecvat, normele de exprimare, de ortografie și de punctuație) și precizarea privind numărul de cuvinte. **6 puncte**

Notă! În vederea acordării punctajului, textul trebuie să fie în concordanță cu problematica pusă în discuție.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 600 – 900 de cuvinte despre *particularitățile de construcție a unui personaj dintr-un roman psihologic studiat*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din romanul psihologic studiat;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, ilustrate prin două episoade/citate/secvențe comentate;
- prezentarea a patru componente de structură, de compoziție și de limbaj ale romanului psihologic studiat, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, construcția subiectului, perspectivă narativă, modalități de caracterizare, registre stilistice etc.);
- susținerea unei opinii despre modul în care o idee sau tema romanului psihologic studiat se reflectă în construcția personajului ales.

Notă!

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului vei primi **14 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 3 puncte; *abilități de analiză și argumentare* – 3 puncte; *utilizarea limbii literare* – 2 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuația* – 2 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct; *respectarea precizării privind numărul de cuvinte* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul de bacalaureat național 2015

**Proba E. a)
Limba și literatura română**

Varianta 6

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- **Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. câte 1 punct pentru numirea fiecărui sinonim neologic potrivit pentru sensul din text al cuvintelor indicate (de exemplu: *pustnic* – ascet; *nu îndură* – nu suportă) **2 x 1 p. = 2 puncte**
2. explicarea rolului cratimei în secvența indicată (de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte; marchează elidarea unei vocale) **2 puncte**
3. construirea oricărui enunț în care se folosește sensul conotativ al cuvântului indicat **2 puncte**
4. precizarea unei teme a discuției dintre personajele din textul dat (de exemplu: înțelepciunea) **4 puncte**
5. câte 2 puncte pentru transcrierea oricăror două cuvinte/grupuri de cuvinte din text care sunt mărci ale adresării directe (de exemplu: *Andra*; *vino*) **2 x 2 p. = 4 puncte**
6. – menționarea unei modalități de caracterizare a personajului indicat **2 puncte**
– exemplificarea cu o secvență semnificativă din text a modalității de caracterizare menționate **2 puncte**
7. prezentarea rolului notațiilor autorului în textul dat: *prezentare adecvată și nuanțată* – 4 p.; *prezentare schematică* – 2 p. **4 puncte**
8. – câte 1 punct pentru menționarea oricăror două trăsături ale genului dramatic din textul dat (de exemplu: folosirea dialogului ca mod de expunere; prezența indicațiilor scenice) **2 x 1 p. = 2 puncte**
– câte 1 punct pentru ilustrarea, cu câte un exemplu din textul dat, a fiecăreia dintre cele două trăsături menționate **2 x 1 p. = 2 puncte**
9. – comentarea secvenței indicate: *comentare adecvată și nuanțată* – 3 p.; *comentare schematică, ezitantă* – 2 p.; *încercare de comentare* – 1 p. **3 puncte**
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

- structura discursului de tip argumentativ:
- formularea ideilor în scris: *text clar organizat, coerent, cu echilibru între componente* – 4 p.; *text parțial organizat, fără echilibru între componente* – 2 p. **4 puncte**
 - utilizarea mijloacelor lingvistice specifice exprimării unei aprecieri (de exemplu: verbe de opinie, adverbe/locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității evaluative, conjuncții/locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, utilizate pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc., conectori argumentativi): *utilizare adecvată* – 4 p.; *utilizare parțial adecvată* – 2 p. **4 puncte**
- conținutul argumentării:
- formularea ipotezei/a propriei opinii față de problematica propusă **2 puncte**
 - câte 3 puncte pentru enunțarea fiecăruia dintre cele două argumente adecvate ipotezei: *prezentare clară, nuanțată*: – 3 p.; *încercare de prezentare* – 1 p. **2 x 3 p. = 6 puncte**
 - câte 3 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: *dezvoltare clară, nuanțată* – 3 p.; *încercare de dezvoltare, schematism* – 1 p. **2 x 3 p. = 6 puncte**
 - formularea unei concluzii pertinente **2 puncte**

- respectarea normelor limbii literare și a precizării privind numărul de cuvinte:
- registrul stilistic adecvat cerinței **1 punct**
 - respectarea normelor de exprimare (0-1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
 - respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0-1 greșeli ortografice și de punctuație – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
 - respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

Notă! În vederea acordării punctajului, textul trebuie să fie în concordanță cu problematica pusă în discuție.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Conținut – 16 puncte

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din romanul psihologic studiat **4 puncte**
- *prezentare adecvată și nuanțată, prin raportare la conflictul/conflictele din roman* – 4 p.
 - *prezentare adecvată, fără raportare la conflictul/conflictele din roman* – 2 p.
 - *prezentare schematică sau superficială* – 1 p.
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/citate/secvențe comentate **4 puncte**
- *menționarea oricărei trăsături a personajului ales* – 1 p.
 - *ilustrarea trăsăturii prin două episoade/citate/secvențe comentate* – 3 p.; *ilustrarea printr-un episod/citat sau printr-o secvență comentată* – 2 p.; *simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare* – 1 p.
- câte 1 punct pentru prezentarea fiecăruia dintre cele patru elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale romanului psihologic studiat, semnificative pentru construcția personajului ales **4 x 1 p. = 4 puncte**
- susținerea unei opinii despre modul în care o idee sau tema romanului psihologic studiat se reflectă în construcția personajului: *susținere adecvată și nuanțată* – 4 p.; *încercare de susținere sau schematism* – 2 p.; *simplă formulare a opiniei* – 1 p. **4 puncte**

Redactare – 14 puncte

- organizarea ideilor în scris **3 puncte**
- *text clar, organizat, coerent, cu echilibru între componente, în care construcția paragrafelor subliniază ideile în succesiune logică* – 3 p.
 - *text parțial organizat, cu dezechilibru între componente, în care construcția paragrafelor nu subliniază ideile în succesiune logică* – 2 p.
 - *text vag organizat, fără evidențierea trecerii de la o idee la alta* – 1 p.
- abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**
- *relație adecvată între idee și argument, utilizare de argumente convingătoare, formulare de judecăți de valoare relevante* – 3 p.
 - *relație parțial adecvată între idee și argument, utilizare de argumente insuficient de convingătoare, formulare de judecăți parțial relevante* – 2 p.
 - *relație nerelevantă între idee și argument, schematism* – 1 p.
- utilizarea limbii literare (*stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată* – 2 p.; *vocabular restrâns, monoton* – 1 p.) **2 puncte**
- ortografia (0-1 erori: 2 p.; 2 erori: 1 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.) **2 puncte**
- punctuația (0-1 erori: 2 p.; 2 erori: 1 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.) **2 puncte**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**
- respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.